

поведення. Практичною метою майбутньої педагогічної діяльності є підтримка та посилення інтересу до вибраної спеціальності. Активне професійне саморозвиток суб'єктів освітнього процесу виступає критерієм розвитку навчального закладу, а готовність до діяльності розвивається на основі засвоєння загальних та професійних знань, формування необхідних для виконання діяльності умінь та навичок, удосконалення сформованих професійно значущих якостей особистості, здібностей, важливих для майбутньої професійної діяльності. Формування готовності до професійного саморозвитку майбутнього вчителя дизайну безпосередньо пов'язано з самопізнанням, самоосвітою, саморегуляцією та самооцінкою.

Ключові слова: саморозвиток, професійне саморозвиток, готовність до професійного саморозвитку.

SCIENTIFIC ESSENTIALITY OF READINESS OF FUTURE TEACHERS OF DESIGN FOR PROFESSIONAL SELF-DEVELOPMENT

V. L. Malinkina

Abstract. The article identified the nature and structure of readiness of future teachers of design for professional self-development. It was determined that professional self-development of the teacher is a necessary condition, manner and criteria of becoming a professional during the training. The process of formation of readiness for professional self-development of the future teacher of design has its own specifics and includes the development of the personality, which owns creative thinking, intelligence, professional ability, is capable of destroying everything that is already common to be able to make flexible decisions in difficult situations. An important factor that promotes to the efficiency of formation of readiness for professional self-development of the future teacher of design, is the formation of students' motivation and value attitude for teaching. The process of formation of motivational-value relations is very complex and is linked to personal transformations of the future teacher is a change of values, motivations, abilities, experience of communication, activity and behavior. The practical goal of a future educational activity is to support and strengthen interest in the chosen specialty. Active professional self-development of the educational process stands criterion of development of the institution and the readiness to develop activities based on the mastering of general and professional knowledge formation necessary for the implementation of activities and skills, improving existing professionally significant personal qualities and abilities that are important for future careers. Formation of readiness for professional self-development of the future teacher of design is directly related to self-knowledge, self-education, self-regulation and self-esteem.

Key words: self-development, professional self-development, readiness to professional self-development.

УДК 37.015.31:316.42-053.81/:77

ФОТОМИСТЕЦТВО У КОНТЕКСТІ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО ВИХОВАННЯ МОЛОДІ

Д. Ю. МАЛКОВ, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальної педагогіки та інформаційних технологій в освіті

Національний університет біоресурсів і природокористування України

E-mail: dum07@mail.ru

Т. М. МАСЛОВА, аспірант КНУКіМ (м.Київ)

E-mail: maslova@mail.ru

Анотація: В статті розкрито вплив фотомистецтва на соціокультурне виховання молоді. Визначено завдання клубів за місцем проживання що пов'язані із соціалізацією молоді, їх соціокультурним дозвіллям у поза навчальний час. Визначено роль молодого фотографа в умовах соціокультурної діяльності клубу. Формування уявлення про навко-

лишній світ, про взаємодію особистості і суспільства, виховуванню позитивних якостей; розширенню спектру видів діяльності. Визначено принципи, цілі, завдання, зміст та форми діяльності молодих та талановитих фотографів у структурі клубу за місцем проживання. Розглянуто основні елементи системи соціокультурної діяльності клубу за місцем проживання, а саме: мету, завдання, зміст діяльності.

Ключові слова: фотомистецтво, соціокультурне виховання, клуб за місцем проживання.

Актуальність. (Introduction). Розгляд соціального контексту дозвілля молоді відбувається з урахуванням нових наукових розробок у педагогіці вищої школи на фоні певної девальвації класичних цінностей, притаманних сучасному українському суспільству, що призводить до виявлення та розробки нових підходів у структурно-функціональній діяльності з соціокультурного виховання молоді.

Методи (Methods). У статті використанно теоретичні методи наукового дослідження: аналіз і синтез, абстрагування.

Аналіз останніх досліджень та публікацій (Analysis of recent researches and publications). В основах вікової та педагогічної психології вченими визначено, що у юнацькому віці набуває актуальності суспільно-корисна, соціально значуща індивідуально-особистісна діяльність [2; 3; 5; 10; 11; 12]. Відповідно до цього, формування соціального досвіду молоді повинно відбуватись завдяки організації спільної соціально-виховної, суспільно-корисної, соціокультурної діяльності, що включає і фотомистецтво.

Слід пам'ятати, що під час включення до усвідомленої діяльності молодь вирішує життєво важливі для неї завдання: пізнання себе, самоствердження, визначення майбутньої професії; визначення кола спілкування, включення у міжособистісну взаємодію. Для здійснення вірного вибору молодій людині необхідно зрозуміти себе, свої індивідуальні особливості, пізнати себе, з'ясувати свої можливості та здібності.

Результати (Results). Клуби за місцем проживання допомагають вирішувати завдання, пов'язані із соціалізацією молоді, їх соціокультурним дозвіллям у позанавчальний час, моральним вихованням, духовним і фізичним розвитком та майбутнім професійним становленням, у тому числі і фотомайстарність. Власне кажучи, клуби виступають тим соціальним інститутом, який сприяє успішному залученню молоді до соціокультурної діяльності.

Ми впевнені, що залучення молоді до клубів сприяє саморозкриттю внутрішнього світу особи, виявленню в неї головного, адже така діяльність відбувається разом з близькими за духом людьми. Шлях самопізнання дуже важкий для юнацького віку, тому студенту-практиканту (фотографу, оператору) необхідно конструювати різноманітні та близькі до реального життя ситуації, за допомогою яких молодій людині було б легше пізнати та реалізувати себе.

Діяльність молоді найчастіше базується на інтуїтивних уявленнях про себе. Особистість молоді людини в соціокультурній діяльності клубу розкривається, перш за все, в соціальному аспекті – як представника тієї чи іншої організації, асоціації, клубу. В клубі інтуїтивні уявлення про самого себе стають усвідомленими завдяки соціальним характеристикам особистості, соціальному статусу, що розкриває положення молоді особи в колективі, а також завдяки системі соціальних ролей – стійких соціальних функцій, які кожен виконує під час спілкування. Статус та роль надають кожній особі право творчо підходити до обраної ним справи та стимулюють процес засвоєння знань, удосконалення самого себе.

Таким чином, самовизначення та саморозвиток молодого фотографа в умовах соціокультурної діяльності клубу здійснюється завдяки: формуванню у них уявлення про навколишній світ, про взаємодію особистості і суспільства, виховуванню позитивних якостей; розширенню спектру видів діяльності як основи для надбання життєво важливих знань, умінь та навичок; удосконаленню досвіду як професійного фотографа щодо впливу на мотиваційну сферу особистості вихованців, стимулюванню процесу самовизначення, самореалізації молоді людини.

Процес соціалізації молоді у сфері соціокультурної діяльності та діяльності фотографа сприяє укріпленню та розширенню зв'язків із сім'єю та суспільством, громадськістю, подоланню внутрішніх конфліктів, реалізації творчого потенціалу. Виховне значення соціокуль-

турної діяльності клубу забезпечується завдяки індивідуальному підходу, наданню молоді права вибору найбільш вагомої для них справи та єдності установок всіх зацікавлених осіб даного соціального середовища.

Аналізуючи теорії соціалізації, ми дійшли висновку, що соціалізація розуміється як засвоєння особистістю ставлень, соціальних якостей, що будуть характеризувати її на наступних етапах розвитку.

Отже, аналіз філософської, соціологічної, психолого-педагогічної, соціально-педагогічної літератури дав нам змогу усвідомити те, що формування особистості протягом її життєвого шляху відбувається під впливом: макрофакторів, мезофакторів, мікрофакторів та суб'єктивних факторів. Таким чином, структурними компонентами процесу формування соціальної особистості є: освіта, навчання, виховання тощо. Всі ці структурні компоненти доволі повно представлені у діяльності клубів.

Аналіз літератури з проблем дослідження [1; 3; 6; 7; 8; 11] дозволяє дійти висновку, що *соціалізація є двостороннім процесом, який включає особистість в систему суспільних відносин та допомагає самостійному відтворенню цих відносин*. З одного боку – це процес адаптації молоді до суспільства шляхом засвоєння соціального досвіду, норм, правил, прищеплених як суспільству, так і окремій групі. З іншого – це процес саморозвитку та самореалізації, під час якого відбувається актуалізація засвоєних систем, зокрема завдяки соціокультурній діяльності у клубах.

Суттєвим компонентом системи соціокультурної діяльності клубів є виховний потенціал власне клубу як суспільного явища а саме: Діяльність фотомайстра. Під час відвідування клубних занять, занять суспільно-корисної, культурно-дозвілєвої діяльності відбувається формування та розвиток соціального досвіду молоді. Для забезпечення цього необхідно, щоб робота клубів планувалась, спираючись на соціальні замовлення кожної окремо взятої молодої людини та суспільства в цілому.

Клуби є добровільними, самокерованими стосунками дітей, молоді та дорослих. Діяльність такого формування повинна бути спрямованою не на допомогу молоді пристосуватись до моральних еталонів дорослих членів суспільства, а на допомогу їм увійти до системи суспільних відносин, сформувані в них прагнення до самовдосконалення, творчості, сприяти самовизначенню особистості у процесі організації різних форм діяльності [8; 9]. Тільки пізнаючи світ та самого себе в цьому світі через само сприйняття, маючи різноманітні стосунки з людьми, молода людина може усвідомити себе як особистість.

Висновки і перспективи (Discussion). У процесі теоретичного аналізу ми розглянули основні елементи системи соціокультурної діяльності клубу за місцем проживання, а саме: мету, завдання, зміст діяльності; визначили їх взаємозв'язки і можемо стверджувати, що діяльність клубу за місцем проживання визначається метою, конкретизується завданнями та відображається у змісті роботи. Особливості діяльності клубу за місцем проживання відображаються у принципах, цілях, завданнях та у змісті діяльності. Таким чином, принципи, цілі, завдання, зміст та форми діяльності становлять єдине ціле – структуру системи діяльності клубів за місцем проживання. Аналіз компонентів систем соціокультурної діяльності клубу за місцем проживання дозволяє вважати, що вони, як і будь-які інші суспільні структури, проходять такі стадії: 1) стадія виникнення; 2) стадія організації; 3) стадія розвитку. За сучасних умов вільного вибору молоддю форм соціокультурної організації дозвілля, відповідної їхнім запитам, у нашому випадку фотомистецтва, вирішальним чинником життєдіяльності клубів місцем проживання є бажання відвідувати клуб та діяти у ньому. Поява такого бажання спричинена низкою факторів, а саме: у клубах молодь має рівні права при участі у соціокультурній діяльності, рівні стартові можливості розвитку творчих умінь; клуб бере на себе роль компенсатора відносно однолітків, незадоволених своїм становищем у класі чи таких, які відчують психологічний дискомфорт у сім'ї; клуби за місцем проживання, створюючи необхідні умови для орієнтації молоді у системі соціальних, моральних цінностей, допомагають їм здійснювати індивідуальний вибір позитивних життєвих цілей і установок; уміння, що формуються в процесі роботи клубів, дозволяють молоді взаємодіяти один з одним та з дорослими, самостверджуватись у співпраці з однолітками. Таким чином, клуби за місцем проживання сприяють соціокультурному розвитку молоді, їх суспільному та моральному становленню. Залучення молодої людини до діяльності клубу за місцем проживання сприяє його самост-

вердженню та самореалізації. Клуб за місцем проживання сприяє створенню умов в спільній соціально-орієнтованій діяльності та, водночас надає можливості для створення таких умов державою і суспільством. На нашу думку, наскрізною ідеєю побудови структурно-функціональної моделі діяльності клубу за місцем проживання є ідея соціокультурної взаємодії, складовою якої є педагогічна взаємодія. Діяльність клубів за місцем проживання, розглядається нами як система, що сприяє підготовці молоді до життя й може здійснюватись на основі визначення загальних особливостей, що характеризують дану систему як соціальною.

Список використаних джерел

1. Андрущенко В.П. та інші / Соціальна робота / Андрущенко В.П., Бех В.П., Лукашевич М.П., Минович І.І. / Ін-т вищої освіти АПН України; Держ. Центр соціальних служб для молоді. – К. – УДЦССМ, 2001. – 440с.
2. Божович Л.И. Проблемы формирования личности. – Воронеж: НПО МОД ЭК, 1995. – 352с.
3. Вайнола Р. Х. Формування творчої особистості школяра в системі виховної роботи: Дис... канд. пед. наук / Національний педагогічний ун-т ім. М.П.Драгоманова. – К., 1998. – 182 с.
4. Выготский Л.С. Педагогическая психология. – М.: Педагогика пресс, 1996. – 536с.
5. Ельконин Д.Б. Проблемы возрастной и педагогической психологии: Избранные психологические труды / Под ред. Д.И. Фельдштейн – М.: Изд-во Международ пед академии, 1995. – 224с.
6. Капская А.И. Формирование готовности студента педвуза к исполнительско-речевой деятельности в системе профессиональной подготовки. Дис.д-ра.пед.наук: 13.00.01 – К., 1989. – 370с.;
7. Малков, Д.Ю.. Соціалізація підлітків у клубних об'єднаннях за місцем проживання : автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.05 / Д. Ю. Малков ; наук. кер. Р. Х. Вайнола ; Нац пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. - Київ, 2005. - 20 с.
8. Поплавський Михайло Михайлович. Формула успіху. – К., 2000. – 115с.
9. Сухомлинский В.А. Методика воспитания коллектива. – М.: Просвещение, 1988. – 230 с.
10. Соціальна педагогіка: Навч.-метод. комплекс / Барахтян М. М., Безпалько О.В., Вайнола Р.Х., Долинська Л.В., Капська А.І. / За ред. А.І. Капської. Держ. центр соціальних служб для молоді Держ. комітету України у справах сім'ї та молоді; Каф. соціальної педагогіки Нац. Пед. ун-ту ім. М.П.Драгоманова — К. : ДЦССМ, 2003. — 335 с.
11. Вікторова Л. В. Професійна підготовка соціальних працівників / соціальних педагогів до професійної діяльності: колективна монографія / Л. В. Вікторова, Т. І. Ковальчук, О. Б. Кошук, С. О. Кубіцький, О. В. Лапа, П. Г. Лузан, О. В. Наконечна, О. М. Прохорчук, І.В. Сопівник, Р. В. Сопівник, Р. О. Тарасенко, Н. Т. Тверезовська. – К.: ЦП «Компринт», 2016. – 589 с.
12. Viktorova L. Organizational and methodical aspects of teaching foreign students / L. Viktorova // ScienceRise : Pedagogical Education. - 2016. - № 7 (3). - P. 22-27. - Access : http://nbuv.gov.ua/UJRN/texcped_2016_7_6.

References

1. Andrushchenko, V.P., Bekh, V.P., Lukashevych, M.P., Mynovych, I.I. (2001) Sotsialna robota [Social work]. K: UDTsSSM, 440.
2. Bozhovich, L.I. (1995). Problemy formirovaniya lichnosti [Problems of forming of personality]. Voronezh: NPO MOD EK, 352.
- 3.Vaynola, R. H. (1998) Formuvannya tvorchoyi osobistosti shkolyara v sistemі vihovnoyi roboti [Forming of creative personality of schoolschildren in the system of pedagogical work]. Kyiv, 182.
- 4.Vygotskyi, L.S. (1996) Pedagogicheskaya psihologiya [Pedagogical psychology]. Pedagogika press, 536.

- 5.Elkonin, D.B. (1995) Problemy vozrastnoy i pedagogicheskoy psihologi [Problems of age and pedagogical psychologists]. Mezhdunarodnye pedagogicheskie akademii, 224.
- 6.Kapskaya, A.Y. (1989) Formirovanie gotovnosti studenta pedvuza k ispolnitelsko-rechevoy deyatel'nosti v sisteme professionalnoy podgotovki [Forming of readiness of student of teacher university to technical-vocal activity in the system of professional preparation]. Kyiv, 370.
- 7.Malkov, D.Yu.(2005) Sotsializatsiya pidlitkiv u klubnih ob'ednannyah za mistsem prozhivannya [Socialization of teenagers in associations of club location] National Pedagogical Dragomanov University. Kiyiv, . – 20 s.
- 8.Poplavskiy, Mihaylo Mihaylovich. (2000) Formula uspihu. [Formula for success] Kyiv,115
- 9.Suhomlinskiy, V.A. (1988). Metodika vospitaniya kollektiva [Method of education of members]. Moscow, 230.
- 10.Barahtyan, M. M., Bezpalko, O.V., Vaynola, R.H., Dolinska, L.V., Kapska, A.Y. (2003). Sotsialna pedagogika [Social pedagogy]. Kyiv , Ukraine : National Pedagogical Dragomanov University , 335.
11. Viktorova, L. V. Kovalchuk, T. I., Koshuk, O. B., Kubitskiy, S. O., Lapa, O. V., Luzan, P. H., Nakonechna, O. V., Prokhorchuk O. M., Sopivnyk, I. V., Sopivnyk, R. V., Tarasenko, R. O., Tverezovska, N. T. (2016). Profesiyna pidgotovka sotsialnih pratsivnikiv / sotsialnih pedagogiv do profesiynoyi diyalnosti [Professional preparation of social workers / social teachers to professional activity]. Kyiv, Komprint, 589.
12. Viktorova L. (2016) Organizational and methodical aspects of teaching foreign students / L. Viktorova // ScienceRise : Pedagogical Education. - 7 (3). - 22-27. - Access : http://nbuv.gov.ua/UJRN/texcped_2016_7_6

ФОТОИСКУССТВО В КОНТЕКСТЕ СОЦИОКУЛЬТУРНОГО ВОСПИТАНИЯ МОЛОДЕЖИ

Д. Ю. Малков, Т. Н. Маслова

Аннотация. В статье раскрыто влияние фотоискусства на социокультурное воспитание молодежи. Определены задачи клубов по месту жительства связанные с социализацией молодежи, их социокультурным досугом во вне учебное время. Определена роль молодого фотографа в условиях социокультурной деятельности клуба. Формирование представления об окружающем мире, о взаимодействии личности и общества, воспитание положительных качеств; расширению спектра видов деятельности. Определены принципы, цели, задачи, содержание и формы деятельности молодых и талантливых фотографов в структуре клуба по месту жительства. Рассмотрены основные элементы системы социокультурной деятельности клуба по месту жительства, а именно: цели, задачи, содержание деятельности.

Ключевые слова: фотоискусство, социокультурное воспитание, клуб по месту жительства.

PHOTO ART IN THE CONTEXT OF SOCIAL-CULTURAL EDUCATION OF YOUTH

D. Yu. Malkov, T.N. Maslova

Abstract. In article influence of photoart on sociocultural education of youth is opened. The tasks of clubs of the residence connected with socialization of youth, their sociocultural leisure in out of school hours are defined. The role of the young photographer in the conditions of sociocultural activity of club is defined. Formation of idea of the world around, about interaction of the personality and society, education of merits; to expansion of a range of kinds of activity. The principles, the purposes, tasks, contents and forms of activity of young and talented photographers in structure of club are determined by the place of residence. Basic elements of system of sociocultural activity of club at the place of residence are considered, namely: purposes, tasks, content of activity.

Key words: photoart, sociocultural education, club at the place of residence.